

Mari Starck
Tieto- ja turvallisuusosasto
Digitaalinen luottamus -yksikkö

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto ehdotuksesta viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden ja varautumisen arviointia koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriön lausuntoa ehdotuksesta viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden ja varautumisen arviointia koskevan lainsäädännön muuttamisesta. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä.

Liikenne- ja viestintäministeriö on osallistunut hankkeen työryhmätyöskentelyyn sekä sihteeristön työhön ja ollut valmistelemassa työryhmän 23.9.2025 valmistunutta loppuraporttia (VM167:00/2023).

Liikenne- ja viestintäministeriö on yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa vastannut erityisesti turvallisuuskriittisiä ratkaisuja koskevien arviointilain muutosten sekä arviointilaitoslain muutosten valmistelusta. Arviointilaitoslain siirtymisestä oikeusministeriöltä liikenne- ja viestintäministeriön vastuulle on sovittu hankkeen toimikauden aikana vuoden 2025 lopulla.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää ehdotettuja arviointilain ja arviointilaitoslain muutosehdotuksia kannatettavina ja katsoo, että ministeriön näkökulmat on huomioitu valmistelussa hyvin. Lausunnossa nostetaan kuitenkin esiin joitain huomioita liittyen mm. työryhmän raportin jälkeen tehtyihin muutoksiin sekä esityksen vaikutuksiin.

ARVIOINTILAIN MUUTOKSET

Huomiot ehdotetusta soveltamisalan laajenemisesta varautumisen arviointiin sekä muutosten mahdollisista vaikutuksista

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää soveltamisalan laajentamista kannatettavana, sillä sen myötä tulevat huomioiduksi myös jatkuvuudenhallinta ja valmiussuunnittelu. On kuitenkin huomioitava, että varautumisen arviointiin ei toistaiseksi ole laadittu kriteerejä ja varautumisen arviointi edellyttääkin arviointiviranomaisilta soveltuvien kriteerien tarkastelua ja kehittämistä mm. varautumista koskevan lainsäädännön ja sitä tukevan ohjeistuksen pohjalta. Lisäksi on mahdollista, että soveltamisalan laajentaminen varautumisen arviointiin johtaa arviointiaikojen pidentymiseen.

Huomiot ehdotetuista arviointimenettelyjä koskevista muutoksista sekä uusista viranomaisista koskevista arviointivelvollisuuksista ja niiden vaikutuksista organisaatiosi toimintaan

Arviointisääntelyn uudistamisen tavoitteena on ollut, että viranomaiset hyödyntäisivät tietojärjestelmiensä ja tietoliikennejärjestelyjensä tietoturvallisuus- ja varautumistoimenpiteiden mitoittamisessa tilanteeseen soveltuvaa arviointimenettelyä turvallisuuden edistämiseksi. Arviointilakiin on tarkoitus lisätä arviointimenettelyiksi viranomaisen toteuttama itsearviointi ja viranomaisen toimeksiannosta palveluntarjoajan toteuttama arviointi. Lisäksi valtionhallinnon viranomaiset velvoitettaisiin arvioimaan tietojärjestelmänsä ja tietoliikennejärjestelynsä vähintään itsearviointeina. Kaikkia viranomaisia kuitenkin edellytettäisiin pyytämään arviointiviranomaisen arviointia turvallisuusluokan I ja II tietojen käsittelylle. Lisäksi kaikkien viranomaisten tulisi pyytää arviointiviranomaisen arviointia tai hankkia tietoturvallisuuden arviointilaitoksen arviointi turvallisuusluokan III tietojen käsittelylle, ellei viranomainen riskiarvioinnin perusteella päättäisi sen olevan tarpeetonta.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että arviointimenettelyjen lisääminen ja selkeyttäminen arviointilaissa on kannatettavaa ja sen voidaan nähdä lisäävän arviointeja, kun edellytyksenä on aina vähintään itsearvioinnin toteuttaminen. Arviointien lisäämisellä samoin kuin valtionhallinnon viranomaisille asetettavalla arviointivelvollisuudella on mahdollista saavuttaa korkeampi tietoturvallisuuden taso ja varautua paremmin erilaisiin tietoturvahäiriöihin ja -loukkauksiin. Esitysluonnos jättää kuitenkin tällä hetkellä tulkinnanvaraiseksi, koskeeko velvollisuus tehdä itsearviointi myös tiedonhallintayksikön käyttämiä yhteisiä palveluja. Tämän vuoksi on tärkeää, että toimeenpanovaiheessa ohjeistuksella sujuvoitetaan ja tuetaan itsearviointien toteuttamista viranomaisen omissa ja yhteisissä palveluissa niissä tapauksissa, joissa yhteisiä palveluja koskeva sääntely, riskiarvio tai turvallisuusluokittelu ei edellytä muuta menettelyä kuin itsearviointia. On lisäksi huomioitava, että tiedonhallintayksikkö tarvitsee tietoa myös käyttämiensä yhteisten palveluiden tietoturvallisuuden riskeistä ja tietoturvallisuuden varmistamisesta. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että yhteisen palveluntuottajalla tulee olla velvollisuus tuottaa tieto arvioinneista asiakkaan itsearvioinnin pohjaksi helpokäyttöisessä muodossa. Näin varmistetaan esityksen arviointien kustannustehokkuus ja vältetään päällekkäiset arvioinnit.

Ehdotuksella vastataan toimintaympäristön ja turvallisuushkien muutoksesta johtuvaan arviointitarpeen kasvuun ja selkeytetään viranomaisen vastuuta järjestelmien turvallisuudesta. Muutokset korostavat riskiarvion merkitystä arviointimenettelyn valinnassa ja painottavat viranomaisten vastuuta omien tietojärjestelmiensä ja tietoliikennejärjestelyjensä tietoturvallisuudesta ja varautumisesta sekä käyttöönottopäätöksistä.

Arvioinnit lisäävät viranomaisen tietoa tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen riskeistä ja vahvistavat tietoturvallisuutta ja varautumista. Muutokset ovat kannatettavia, sillä tietoturvahäiriöt ovat kasvaneet ja sen myötä myös niiden aiheuttamat kustannukset ovat kasvaneet. Ehkäisemällä tietoturvaloukkauksia vältetään niiden aiheuttamat haitalliset vaikutukset ja näistä aiheutuvat kustannukset. On tärkeää, että arviointeja tehtäisiin enemmän ja siten parannettaisiin julkishallinnon tietoturvallisuutta.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, ettei esitetyillä muutoksilla välttämättä saavuteta merkittävää tietoturvallisuuden ja varautumisen kokonaistilanteen parantumista, koska kunnat ovat jatkossakin arviointisääntelyn ulkopuolella. Kunnilla on kokonaisuudessaan merkittävä rooli kansalaisten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaajina.

Ehdotuksen myötä arviointipalvelujen voidaan odottaa lisääntyvän ja ehdotus tuo hyötyjä sekä elinkeinoelämälle että arviointeja tilaaville viranomaisille. Arviointisääntelyä koskevan ehdotuksen valmistelun aikana on kuitenkin tunnistettu, että valinnanvapautta koskevalla sääntelyllä voi olla vaikutusta arviointilaitosten elinkeinotoiminnan mahdollisuuksiin ja näitä on arvioitu esityksen vaikutustenarvioinnin aikana.

Kansallinen turvallisuus

Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistelun aikana korostanut, että hankkeen valmistelussa on tärkeää ottaa huomioon kansallisen turvallisuuden näkökulmat erityisesti turvallisuusluokitellun tiedon suojaamisen näkökulmasta.

Ehdotettujen muutosten ja erityisesti tietoturvallisuuden ja varautumisen arvioinnin viranomaisen toimeksiannosta palveluntarjoajan toteuttaman arvioinnin osalta on tärkeää muistaa, että arviointilaitoksen toteuttama arviointi on edelleen mahdollinen myös turvallisuusluokan IV arviointien osalta, vaikka esityksessä arviointimenettelyn voikin valita useammasta vaihtoehdosta. Lisäksi itsearviointi kaiken turvallisuusluokitellun tiedon osalta on mahdollinen muita arviointimenetelmiä täydentävänä arviointina.

Ehdotus mahdollistaa turvallisuusluokan III arviointien kohdalla riskiarviointiin perustuen päätöksen tehdä arviointi itsearviona. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää ehdotusta kannatettavana mutta korostaa kattavan riskiarvioinnin tekemistä päätöksen pohjaksi. Liikenne- ja viestintäministeriö muistuttaa, että kattava ja tietoon perustuva riskiarvio edellyttää usein tietoturvakontrollien teknistä todentamista, mihin ei välttämättä jokaisella virastolla ole työvälineitä ja osaamista.

Huomiot ehdotetuista arviointiviranomaistehtävien ja tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksien muutoksista

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää kannatettavana, että ehdotetuilla muutoksilla varmistetaan tiivis yhteistyö arviointiviranomaisten välillä ja lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotettava soveltamiskäytännön koordinointi edistää yhdenmukaisia turvallisuuskriittisten ratkaisujen arviointiperusteita.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että ehdotuksella lisätään liikenne- ja viestintäviraston neuvontatehtävä lain tasolle ja säädetään Liikenne- ja viestintäviraston tehtävien tärkeysjärjestyksestä.

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tehtävä

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa sitä, että VTT Oy:lle säädettäisiin tehtävä arvioida turvallisuuskriittisiä ratkaisuja arviointiviranomaisen toimeksiannosta. Samalla vietäisiin eteenpäin Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman, puolustuselonteon 2024 sekä kyberturvallisuusstrategian 2024–35 tavoitteita. Kansallinen salausteknologinen laboratorio on tulossa VTT Oy:n yhteyteen, minkä vuoksi arviointiviranomaista avustava tehtävä nähdään perustelluksi ja se mahdollistaa pitkäjänteisen työn arviointiviranomaisten kanssa.

Salausteknologinen laboratorio ja VTT Oy:lle esitettävä tehtävä edistävät Suomen pyrkimystä omavaraisuuteen kriittisen salausteknologian osalta, auttavat kehittämään kvantinkestäviä salausratkaisuja kotimaassa sekä vahvistavat salausteknologista kyvykkyyttä.

Huomiot ehdotetusta uudesta turvallisuuskriittisten ratkaisujen ja niiden valmistuksen arviointien kokonaisuudesta

Turvallisuuskriittisten ratkaisujen sääntely toteuttaa hallitusohjelmaa ja kyberturvallisuusstrategiaa

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että arviointilain muutoksilla säädetään turvallisuuskriittisten tuotteiden valmistajille oikeus itsenäisesti hakea arviointia. Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan salaustuotteiden hyväksyntäprosessia nopeutetaan, jotta kotimainen kyberteknologia saadaan nopeammin markkinoille. Liikenne- ja viestintävirastolle säädettäisiin ehdotuksessa uusi kotimaisten turvallisuuskriittisten ratkaisujen arviointitehtävä ja suomalaisille valmistajille tulisi mahdollisuus hakea Liikenne- ja viestintävirastolta arviointia ja hyväksyntää julkiseen luetteloon turvallisuuskriittisille ratkaisuille ja niiden valmistukselle.

Ehdotetut muutokset parantavat suomalaisten valmistajien liiketoimintamahdollisuuksia tuotteiden ja palveluiden arviointi- ja hyväksyntäprosessin kautta. Samalla ne selkeyttävät hakemista ja lisäävät prosessin ennakoitavuutta; valmistaja voi hakea arviointia ns. yhden luokun periaatteella. Yhtenäiset säännöt salaustuotteiden ja muiden turvallisuuskriittisten tuotteiden ja palvelujen arvioinnille ja hyväksynnälle edistävät yritysten elinkeinotoiminnan mahdollisuuksia sekä viranomaisten mahdollisuuksia hankkia näitä tuotteita.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että kokonaisuudessaan hanke ja turvallisuuskriittisiin ratkaisuihin ehdotetut muutokset osaltaan toteuttavat myös Suomen kyberturvallisuusstrategian 2025–35 tavoitteita ja toimeenpanosuunnitelman toimenpiteitä.

Liikenne- ja viestintäministeriö toivoo vielä kielellisesti tarkennettavan säännöksen (2 § 9 kohta) määritelmää, jotta se vastaa työryhmän valmistelussa tarkoitettua. Tarkennuksen myötä jälkimmäinen toimintojen luettelo viittaisi kaikkiin turvallisuuskriittisen ratkaisun tyypeihin, ei vain luettelon viimeiseen: *turvallisuuskriittisellä ratkaisulla salaus-ratkaisua, hajasäteilysuojaus-ratkaisua ja muuta tieto- ja viestintätekniistä ratkaisua, tuotetta, toteutusta tai palvelua, jolla suojataan turvallisuusluokiteltua tietoa tietojärjestelmissä ja tietoliikennejärjestelyissä.*

Arviointiviranomaisten resurssitarpeet

Esityksessä ei ehdoteta resurssilisäyksiä arviointiviranomaisille ja ehdotetuilla Liikenne- ja viestintäviraston tehtävillä ei ole katsottu olevan olennaisia resurssi- tai kustannusvaikutuksia siltä osin kuin tehtävät koskevat tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen arviointeja, neuvontaa ja arviointiviranomaisten koordinointia. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että nämä tehtävät voidaan hoitaa olemassa olevilla resursseilla, joita virasto voi kohdentaa arviointitehtävän priorisointia koskevan sääntelyn mukaisesti, mutta olemassa olevat resurssit vaikuttavat toki toteutettujen arviointien määrään ja aikatauluun. Viraston arviointi- ja neuvontatehtävät on säädetty maksullisiksi. Kuten esityksessä on todettu, myöskään suomalaisille turvallisuuskriittisten ratkaisujen valmistajille ehdotettavan oikeuden hakea arviointia ja hyväksyntää Liikenne- ja viestintävirastolta ei katsota edellyttävän lisäresursseja virastolle.

Liikenne- ja viestintäministeriö kuitenkin korostaa, että on tärkeää tiedostaa turvallisuuskriittisten ratkaisujen arvioinnissa käytettävissä olevien resurssien vaikutus siihen, kuinka nopeasti ja tehokkaasti Liikenne- ja viestintävirasto pystyy tukemaan arvioinneilla ja hyväksynnöillä

suomalaisia valmistajia ja kuinka laajasti vastaamaan viranomaisten pyyntöihin erilaisten tuotteiden ja ratkaisujen arvioinnissa.

Hajasäteilyyn liittyviä ratkaisuja tarjoavien TEMPEST-yritysten mahdollisuus hakea hyväksyntää asemaa olisi uudenlainen hyväksyntä-, ohjaus- ja valvontatehtävä, jolla voi olla maltillisia vaikutuksia resurssien kohdentamiseen kokonaisuutena. Turvallisuuskriittisten ratkaisujen tuottaminen on syvällistä teknistä osaamista sekä investointeja vaativa erityistoimiala, joten yritysten määrä on pieni, mikä vuorostaan pienentää mahdollisia resurssivaikutuksia.

Lisäksi resurssien näkökulmasta on tärkeää muistaa, että tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen varautumisen arviointi on sisällöltään uusi osa-alue ja tästä syystä arviointiviranomaisella käytettävissä olevat voimavarat vaikuttavat siihen, missä määrin varautumisen osaamista ja johdonmukaisia kriteerien valinnan ja tulkinnan sekä todentamisen käytäntöjä on mahdollista kehittää. Huomioitavaa on, että varautumisen kriteerien puuttuessa hyödyt toteutuvat vain, mikäli viranomaisresurssit ovat riittäviä.

Liiketoimintamahdollisuuksien edistäminen ja tuotteiden pääsy EU- ja NATO-markkinoille edellyttävät resurssit

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää erittäin tärkeänä, että arviointilain muutosten myötä turvallisuuskriittisten tuotteiden valmistajat saavat oikeuden itsenäisesti hakea arviointia. Jatkossa on kuitenkin tärkeää varmistaa myös riittävät resurssit liiketoimintamahdollisuuksien edistämiseksi.

Salausratkaisujen ja turvallisuuskriittisten tuotteiden kysyntä on kasvanut ja tulee edelleen kasvamaan. Suomalaiset yritykset menettävät kuitenkin merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia, koska Liikenne- ja viestintäviraston nykyinen resursointi ei riitä vastaamaan salausratkaisujen ja turvallisuuskriittisten tuotteiden arviointiin ja hyväksyntään. Hyväksyntä on välttämätön edellytys ratkaisujen ja tuotteiden pääsulle EU- ja NATO-markkinoille, mutta Liikenne- ja viestintäviraston rajalliset resurssit hidastavat yritysten ratkaisujen ja tuotteiden vientiä. Pahimmillaan tämä voi johtaa yritysten toimintojen siirtämiseen pois Suomesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö haluaa nostaa esiin, että Liikenne- ja viestintäviraston arviointitoiminnan resurssipula voi johtaa pitkään odotusaikaan arviointien aloituksessa sekä siihen, että arvioitavaksi otetaan vain kotimaisten viranomaisten kiireellisimmin tarvitsemat tuotteet. Tämä estää yrityksiä viemästä ajantasaisia ratkaisuja kansainvälisille markkinoille ja heikentää kilpailuasemaa kasvavilla, miljardiluokan turvallisuuskriittisten tuotteiden markkinoilla.

EU:n digi-, data- ja kybersäätely lisääntyy nopealla tahdilla, ja samoin lisääntyvät näistä säädöksistä johtuvat viranomaistehtävät. Liikenne- ja viestintäviraston budjettirahoitukseen on kuluvalle hallituskaudella kohdistettu noin 17 prosentin säästö, samalla kun virastolle on osoitettu merkittävä määrä uusia tehtäviä ilman vastaavaa lisärahoitusta. Liikenne- ja viestintäviraston toiminta on jo nykyisellään erittäin tiukasti mitoitettua, ja olemassa olevat resurssit kohdennetaan lakisääteisiin ydintehtäviin. Liikenne- ja viestintäministeriö on arvioinut, että toimeenpantavasta EU:n digi-, data- ja kybersäätelystä seuraa Liikenne- ja viestintävirastolle 82,5 henkilötyövuoden edestä resurssivaikutuksia. Näistä vain 26,5 henkilötyövuodelle on saatu rahoitusta, jolloin loput tehtävistä (56 htv) tulee hoitaa nykyisillä, valtion tuottavuusohjelman mukaan vähenevillä, resursseilla. Myös eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on kiinnittänyt huomiota Liikenne- ja viestintäviraston resursseihin ja ilmaissut huolensa siitä, onko Liikenne- ja viestintäviraston mahdollista hoitaa kaikkia lakisääteisiä tehtäviään asianmukaisella tavalla. Liikenne- ja

viestintäviraston joutuessa priorisoimaan tehtäviään, johtaa se muun muassa siihen, että kyberturvallisuustyön tason on arvioitu laskevan (LiVM 19/2025 vp).

Arviointitoiminnan resurssien lisääminen ja sen myötä arviointitoiminnan tehostaminen vahvistaisi Suomen asemaa NATO-maana turvallisuuskriittisten ratkaisujen valmistajana ja hyväksyjämaana. Lisäresurssit mahdollistaisivat tehokkaat, kansainvälisiä käytäntöjä vastaavat arviointiprosessit. Samalla tehokkaampi arviointiprosessi parantaisi suomalaisten yritysten vientimahdollisuuksia. Lisäksi olisi mahdollista arvioida useampi tuote rinnakkain, lyhentää arviointien kestoa ja mahdollistaa myös suoraan vientiin tähtäävien ratkaisujen ja tuotteiden arviointi.

Kansainvälisiä tietoturvahyväksyntöjä myöntävän maan aseman (ns. AQUA-status) saaminen edellyttää, että Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilla on kansainväliset vaatimukset täyttävä kansallinen kyvykyys arvioida algoritmeja ja salaustuotteita kansainväliselle SECRET-turvallisuusluokitustasolle asti. Salaustuotteiden täysimääräinen arviointikyvykyys on osa kokonaisturvallisuutta ja kansallista huoltovarmuutta ja luo elinkeinoelämälle kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla. AQUA-mailla tulee olla resursointi ja osaaminen arvioida kotimaisten salaustuotteiden lisäksi myös muiden asemassa olevien maiden arvioimia salaustuotteita niin sanotussa Second Party Evaluator -roolissa. Myös tämä kyvykyys edellyttää lisäresursointia.

Huomiot ehdotetuista siirtymäsäännöksistä ja -ajoista

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että siirtymäsäännökset ovat kohtuulliset. Ymmärrettävää on kuitenkin, että arviointien toteuttaminen vaatii suunnittelua ja budjetointia.

Muut arviointilakia koskevat huomiot

Tavoitteiden toteutuminen turvallisuusverkon palveluissa

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että arviointilain muutosehdotusten tavoitteet turvallisuuden kehittämisessä arvioinnin avulla toteutuvat myös turvallisuusverkon palveluissa ja muissa Valtorin viranomaisille tuottamissa palveluissa ja otetaan huomioon valtionhallinnon näitä palveluja koskevissa jatkohankkeissa.

Suhde lakiin kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä 1 § 2 momentin ehdotusta suhteesta lakiin kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista (588/2004, kv-titulaki). Ehdotuksella selkeytetään pyyntöjen käsittelyä, kun liikenne- ja viestintävirasto voi kv-titulain 4 §:n mukaisissa tehtävissään soveltaa arviointilain menettelysäännöksiä. Tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen arvioinnin tai hyväksynnän pyytäjillä ja turvallisuuskriittisten ratkaisujen valmistajilla on usein tarve saada samanaikaisesti vireille ja käsittelyyn kansallisen ja kansainvälisen sääntelykehityksen mukainen arviointi.

Valtiovarainministeriön ohjaus ja ohjeistus

Liikenne- ja viestintäministeriö ehdottaa tarkennusta yleisperustelujen lukuun 5.1 sääntelyn vaihtoehtoista (s. 27) kohtaan, jossa todetaan, että pohditut sääntelyn tarkennukset koskivat muun muassa valtiovarainministeriön ohjausta ja ohjeistusta. Valtiovarainministeriön yleistoimivalta ei koske Pääesikunnan määrätyn turvallisuusviranomaisen ja Liikenne- ja viestintäviraston toimia riippumattomana arviointiviranomaisena tai Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä hyväksytyn

tietoturvallisuuden arviointilaitoksen hyväksymisessä, ohjauksessa ja valvonnassa. Ehdotammekin kohtaa tarkennettavaksi siten, että perusteluista käy ilmi selkeämmin, että valtiovarainministeriön yleistoimivalta on riittävä julkishallinnon TVT-ohjauksen ja ohjeistuksen antamiselle.

Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy muilta osin Liikenne- ja viestintäviraston lausunnossaan esille nostamiin, arviointilakia koskeviin huomioihin ja tarkennusehdotuksiin.

ARVIOINTILAITOSLAIN MUUTOKSET

Huomiot ehdotetusta tietoturvallisuuden arviointilaitosten luotettavuuden varmistamista koskevista muutoksista

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että uutena selvitysmenettelynä arviointilaitoslaissa säädetään yritysturvallisuusselvityksestä. Yritysturvallisuusselvitys tehostaa tietoturvallisuuden arviointilaitosten luotettavuuden varmistamista ja edistää luottamusta arviointilaitosten toimintaan.

Huomiot ehdotetusta tietoturvallisuuden arviointilaitosten lisäpätevyyksien hyväksymisprosessista

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tarpeellisena joustavoittaa lisäpätevyyksien hakemis- ja hyväksymisprosessia. Lisäpätevyyksien joustavampi myöntäminen nopeuttaisi hakemis- ja hyväksymisprosessia ja parantaisi arviointilaitosten mahdollisuuksia tarjota arviointipalveluja erilaisten arviointiperusteiden ja kriteeristöjen mukaan. Huomioitavaa on, että jatkossakin edellytettäisiin FINASin akkreditoima pätevyys ja joustavoittaminen koskisi lisäpätevyyksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriö toivoo lain perusteluja tarkennettavaksi siten, että mahdollisuutta hakea hyväksyntää pätevyysalueelle ja siten myös lisäpätevyyksiä ei kuvata lain muutoksena, kuten on tehty esimerkiksi 3 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa. Hyväksynnän hakeminen uudelle pätevyydelle on mahdollista ja vallitseva käytäntö jo nykyisen lain perusteella. Sen sijaan uuden pätevyysalueen hyväksyntämenettelyn muutoksesta säädettäisiin 5 §:ssä.

Muut arviointilaitoslakia koskevat huomiot

Arviointilaitosten elinkeinotoimintaan voi heikentävästi vaikuttaa arviointien vapauttaminen muille palveluntarjoajille ja Puolustusvoimien tarkastustoiminnan siirtyminen omalle arviointiviranomaiselle. Tästä syystä onkin tärkeää, että arviointilaitoslakiin ehdotetuilla muutoksilla edistetään arviointilaitosten elinkeinotoiminnan edellytyksiä.

Arviointilaitoslain päivittäminen yhdenmukaiseksi arviointilain muutosten kanssa on tärkeää; näin säilytetään arviointiviranomaisten ja tietoturvallisuuden arviointilaitosten tekemien arviointien yhteiset piirteet arvioinnin pyytäjän ja hankkijan kannalta selkeänä.

Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy muilta osin Liikenne- ja viestintäviraston lausunnossaan esille nostamiin, arviointilaitoslakia koskeviin huomioihin ja tarkennusehdotuksiin.

Huomiot esityksen vaikutusten arvioinnista

Arviointilaitoslain muutosten tarkoitus on parantaa edellytyksiä harjoittaa arviointilaitostoimintaa ja sitä kautta parantaa pätevien ja luotettavien arviointipalveluiden saatavuutta eri

arviointiperusteiden mukaan, jolloin viranomainen ei joudu itse selvittämään arviointitahon luotettavuutta ja osaamista. Arviointien saatavuus on toki parantunut muutoinkin, kun on hyväksytty kolmas arviointilaitos tekemään Katakri TL IV ja TL III -arviointeja. Liikenne- ja viestintäministeriö toivoo, että tämä tieto täydennettäisiin esitysluonnoksen nykytila-arvioon siten kuin se oli työryhmän raportissa (s. 12).

Liikenne- ja viestintäministeriö on esittänyt muut vaikutusten arviointia koskevat huomiot edellisten kohtien yhteydessä.

Olli-Pekka Rantala

Kansliapäällikkö

Mari Starck

Hallitusneuvos

VN/36127/2023-LVM-72

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: